

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ ЗА 2006 ГОДИНА

През 2006 година усилията на цялото общество бяха насочени към постигането на историческата за страната цел – членството от 1 януари 2007 г. в Европейския съюз. Затова и основната дейност на Икономическия и социален съвет /ИСС/ бе насочена към оценка на основните икономически и социални предизвикателства в предприсъединителния процес и бъдещото членство в ЕС, както и за осъществяване на необходимата подкрепа за страната особено в международен аспект.

През април 2006 г. нашата страна бе посетена по покана на ИСС от президента на Европейския икономически и социален комитет /ЕИСК/ – г-жа Анне-Мари Зигмунд и от генералния секретар на ЕИСК – г-н Патрик Вентурини. На срещата си с членовете на ИСС и българските медии г-жа Зигмунд бе първият ръководител на европейска институция, който заяви официално личната си позиция, че България ще бъде член на ЕС от 1 януари 2007 г.

През същия месец на открита пленарна сесия на ЕИСК с участието на български и румънски представители, проведена в Европейския парламент, президентът на ЕИСК отново официално потвърди своята позиция за готовността на България да стане член на ЕС от 1 януари 2007 г.

През май 2006 г. ИСС прие и изпрати до европейските институции специална декларация, с която ги призова да подкрепят членството на България от 1 януари 2007 г. В декларацията ИСС настоява да се оценят обективно усилията на българския народ и европейските институции да подкрепят неговия стремеж и цел от 1 януари 2007 г. той да бъде един от народите на Европейския съюз. Декларацията получи пълна подкрепа от ЕИСК и неговите членове нееднократно на официални форуми заявиха подкрепата си за членството на нашата страна.

По подобен начин, няколко дни преди ратифицирането на договора за присъединяване на България към ЕС, през 2005 г. със специална декларация до европейските институции ИСС реагира срещу разпространени негативни публикации в европейски медии по повод

нашата страна и настоя за достойна оценка на усилията на българското общество и на българските институции за пълноправно членство в ЕС.

Няколко дни след решението на Европейската комисия за присъединяването ни към Европейския съюз ИСС съвместно с ЕИСК проведе международна конференция в София по проблемите на Европейския социален модел. Наред с конкретните резултати конференцията прие и отправи към европейските институции важно послание – “Българите не са заплахата за европейския пазар на труда”, което бе подкрепено и от всички представители на ЕИСК.

Много съществен принос за подготовката и членството на България в ЕС имаше и дейността на Смесения консултативен комитет “ЕС – България”. През юли 2006 г. именно на поредното заседание на СКК “ЕС – България” в Брюксел не само представителите на България и ЕИСК, но и тези на Европейската комисия обявиха, че това ще бъде последното заседание на Комитета предвид предстоящото членство на България в ЕС. На това последно заседание в Брюксел се обсъди и прие изключително важният Доклад за подготовката на България за присъединяването към Евророната и очакваните икономически и социални измерения.

Участието на ИСС и на неговите членове в различни международни прояви и форуми през 2006 г. също е белязано с една безусловна подкрепа, която организираното българско гражданско общество дава на усилията на България и нейните институции за постигане на европейските цели.

В организираните и проведени с участието на представители на ИСС мероприятия и дискусии в България отново основният акцент е поставен пред предизвикателствата и подготовката на българското гражданско общество за пълноправно и достойно европейско членство. В тази връзка и приетите от ИСС през 2006 г. становища в преобладаващата си част са насочени към предизвикателства и проблеми, свързани с предстоящото членство на България в Европейския съюз.

Същевременно през 2006 година Икономическият и социален съвет организира своята дейност съгласно законодателно регламентираните цели и приетия от пленарната сесия план за дейността. По-конкретно дейността на ИСС бе осъществена в следните направления:

1. Развитие на институционалния капацитет и по-нататъшно утвърждаване на ролята на ИСС като постоянна институционална форма на гражданския диалог в страната.
2. Разработване и приемане на становища по стратегически проблеми на икономическата и социалната политика.

3. Тясно сътрудничество с Европейския икономически и социален комитет и други сродни национални и международни институции.

РАЗВИТИЕ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ И ПО-НАТАТЪШНО УТВЪРЖДАВАНЕ НА РОЛЯТА НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ КАТО ПОСТОЯННА ИНСТИТУЦИОНАЛНА ФОРМА НА ГРАЖДАНСКИЯ ДИАЛОГ В СТРАНАТА

През 2006 г., на базата на добри практики на ЕИСК и водещи национални съвети в ЕС, в дейността на ИСС намериха по-нататъшно приложение основни европейски принципи и процедури на организиране на гражданския диалог. Утвърди се моделът на диалога като форма за постигане на консенсус между членовете на съвета. В резултат на това всички становища на ИСС през 2006 г. са приети с пълен консенсус от пленарната сесия. По този начин ИСС се утвърди като институция, в която представителите на организации с различни интереси постигат пълно съгласие по стратегически проблеми на икономическото и социално развитие на страната на базата на равнопоставен диалог.

В процедурите по разработването на становищата много по-широко място и отражение намериха консултациите с държавните институции, с представителите на научните организации и на други заинтересовани структури на гражданското общество, които не са представени в съвета. През 2006 г. във връзка с разработването и приемането на становища ИСС е провел консултации и получил мнения и експертни оценки от десетки държавни институции, граждански организации, изявени експерти и специалисти по съответните проблеми.

През годината бе направена следваща стъпка към по-нататъшно разширяване на представителството в трета група на съвета. След продължителни преговори организациите на потребителите постигнаха консенсус и излъчиха свой представител в ИСС.

На базата на оценка на приложението на Закона за Икономическия и социален съвет и на досегашната практика ИСС определи основните проблеми в своята дейност, решаването на които изисква съответни законодателни промени. Внесеният от група депутати Закон за изменение и допълнение на Закона за Икономическия и социален съвет бе приет на първо четене с пълна подкрепа от народните представители.

Един от основните резултати от дейността на ИСС през 2006 година е по-нататъшното утвърждаване на гражданския диалог в

страната. Това бе постигнато както по линия на формата и процедурите на организацията на този диалог, така и във връзка с характера и съдържанието на проблемите, които са обект на становищата на ИСС. България е една от малкото страни – членки на ЕС, които законодателно и институционално успешно развиват двете форми на диалога – социален и граждански. Доказателство за това е и предстоящата тази година в България регионална среща на икономическите и социални съвети и сродни организации от Югоизточна Европа, на която ще бъде представен опитът и практиката на нашата страна в развитието на гражданския и социалния диалог.

През 2006 г. бе постигнато по-нататъшно развитие на институционалния капацитет на ИСС във връзка с неговото участие в инициативи на ЕИСК. ИСС участва активно чрез свои представители в групите по Лисабонската стратегия, които са организирани и координирани от ЕИСК във връзка с решения на Европейския съвет. Проведената през октомври 2006 г. международна конференция “Европейският социален модел и предизвикателствата пред България” е оценена от представителите на ЕИСК като доказателство за капацитета на българското гражданско общество да извежда и поставя за решения ключовите предизвикателства пред България в дискусия с представителите на изпълнителната и държавната власт.

През 2006 г. се постигна по-нататъшно утвърждаване на ИСС като постоянна институционална форма на гражданския диалог. Роля за това има както разширяването на обхвата на обсъжданите теми и проблеми, така и по-нататъшното развитие на сътрудничеството с държавните институции и структурите на гражданското общество. Представителите на ИСС участваха в редица публични дискусии и конференции, проведени от организации, номиниращи членове на съвета. Съвместно с Централния кооперативен съюз, Националния съвет на ТПК и Националния съвет на земеделските кооперации в България съветът организира национална конференция за ролята на кооперативната система за развитие на социалната икономика и социалната държава.

През отчетната година ИСС осъществи по-нататъшно сътрудничество с други неправителствени организации, които не са представени в съвета. В резултат на задълбочените контакти и работата с нечленуващи в ИСС организации, съветът участва и подкрепи организирането на десет публични събития, на които широко се дискутираха проблемите на равните възможности на половете, на уязвимите групи в обществото, на туризма, на селскостопанската политика и т.н.

През януари 2006 г. ИСС бе домакин и съорганизатор съвместно с представителите на Организацията за икономическо сътрудничество

и развитие и Фондацията за развитие на предприемачеството на кръгла маса, посветена на интегрираните политики за заетост.

Продължи и сътрудничеството на ИСС с различни държавни институции. Представители на ИСС участваха в различни форуми и дискусии, организирани от президента, Народното събрание и институциите на изпълнителната власт. С участието на Министерството на труда и социалната политика и Министерството на финансите ИСС организира и проведе публична дискусия по проекта за Стратегия по доходите.

През февруари 2006 г. по инициатива на ИСС бе организирана и проведена публична дискусия с представители на Министерство на финансите, Министерство на земеделието и горите, Министерство на труда и социалната политика и Министерство на екологията по Националния план за развитие и оперативните програми.

В приетите становища и в организираните от ИСС и други институции дискусии, съветът постави редица проблеми със съответни предложения за решения по основните стратегически и икономически аспекти на развитие на страната. Позициите на ИСС предизвикаха широк интерес и допринесоха за по-нататъшното ефективно развитие на редица публични дискусии.

Публичните дискусии се оказаха много ефективна форма на развитие на диалога между структурите на организираното гражданско общество и представителите на изпълнителната и законодателната власт. В тази връзка има достатъчно основание за извода, че такива форми на публично обсъждане на стратегическите икономически и социални проблеми са определено български принос в развитието на гражданския диалог. Затова ИСС предложи в предстоящите изменения и допълнения на Закона за ИСС тези форми да намерят законодателна регламентация.

Доказателство за нарастващата роля и значение на ИСС като постоянната институционална форма на граждански диалог е широкият медиен интерес и отразяване на дейността на съвета. През 2006 г. дейността на съвета е отразена в над 350 публикации в печатните медии и в над 100 новинарски емисии и предавания по електронните медии. Изключително широк интерес сред медиите са получили международните прояви на ИСС. Например проведената в София международна конференция съвместно с ЕИСК на тема “Европейският социален модел и предизвикателства пред България” е намерила отзвук в над 50 публикации в печатните медии. Други събития, организирани от ИСС, които силно са привлекли интереса на медиите са посещението на президента на ЕИСК – г-жа Анне-Мари Зигмунд и г-н Патрик Вентурини в България – 40 публикации, последната среща на Смесения консултативен комитет ЕС-България в Брюксел - повече от 20 публикации и т.н. Дейността на ИСС се развиваше в условията на

публичност и активна работа с медиите. Проведен бе и семинар за журналисти от националните медии с цел тяхното запознаване с работата на ИСС и по-конкретно с механизмите на обсъждане и постигане на консенсус по становище на ИСС.

Като цяло през 2006 г. е налице както усъвършенстване на процедурите и практиките на дейността, така и нарастване на броя на приетите становища, по-нататъшно утвърждаване на капацитета и авторитета на ИСС в национален и международен план и по-висок обществен и медиен интерес към дейността на институцията.

РАЗРАБОТВАНЕ И ПРИЕМАНЕ НА СТАНОВИЩА ПО СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРОБЛЕМИ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

През 2006 г. ИСС продължи своята дейност по разработване и приемане на становища по стратегически проблеми на икономическата и социална политика на страната. Основен акцент в по-голямата част от тези становища е поставен върху предизвикателствата за България във връзка с предстоящото членство в ЕС и изпълнението на критериите на Лисабонската стратегия. Всички приети през годината становища на ИСС са по-собствена инициатива и са включени в Плана за дейността на съвета.

През януари 2006 г. пленарната сесия прие становището на тема **“Лисабонската стратегия на ЕС и политиката на Р България за постигане на конкурентоспособна и просперираща икономика”** с докладчик **Божидар Данев**. Обсъждането на това становище започна през декември 2005 г. в открита пленарна сесия с участието на председателя на Народното събрание Георги Пирински, на зам.-председателя на Министерския съвет – Емел Етем, на представители на президентството, на гражданските организации и медиите. Сесията бе прекъсната поради липса на консенсус между представителите на отделните групи в ИСС. След проведените допълнителни консултации и дискусии в съвета становището бе одобрено с пълен консенсус. На базата на равнопоставен диалог и взаимно зачитане интересите на отделните организации чрез това становище ИСС извърши не само един задълбочен анализ на изпълнението на Лисабонската стратегия в България, но и постави редица важни въпроси, свързани с конкурентоспособността, човешкия фактор, ролята на публичната администрация, гъвкавостта на трудовия пазар, образованието и квалификацията. В своето становище ИСС настоява за по-бързо приемане на Национална програма за икономически растеж и работни места за изпълнение на Лисабонската стратегия. На базата на

консенсуса в становището са формулирани над 20 предложения за реформи и промени, които съветът адресира към компетентните институции на държавната власт. В становището се поставя много сериозно въпросът за създаване на фонд “Инвестиции в младежта”, за законодателни промени с цел постигане равнопоставеност на държавата и бизнеса, за изграждане на общ регистър на стопанските субекти и на единен кадарстрален имотен регистър, за намаляване на административните прегради пред бизнеса, за приемане на стратегия за работа с миграцията и създаване на Агенция по миграцията, за нови политики за стимулиране на удължаването на трудовия живот и активното стареене и т.н. Част от идеите и предложенията на ИСС предизвикаха широк обществен и медиен интерес, което доказва особената обществена чувствителност към проблемите на демографското развитие и човешкия капитал, инвестициите в образованието и квалификацията, миграцията и нейните последици за страната. В настоящия момент ИСС очаква проекта за Национална програма на правителството по Лисабонската стратегия, във връзка с което има готовност и капацитет да разработи и одобри отделно становище. По този начин ще се реализира една от основните препоръки на ИСС и ще се създаде реална възможност за пряко участие на организираното гражданско общество в приемането и изпълнението на Националната програма по Лисабонската стратегия.

Становището **“Проблеми на индустрията в процеса на присъединяване на България към ЕС”** с докладчик **Васил Велев** очертава основните предизвикателства пред този отрасъл в светлината на бъдещото членство в ЕС. В извършения анализ и изведените над 10 предложения ИСС поставя въпросите за насърчаване на общата конкурентоспособност на българската индустрия, за осигуряване на широк обществен мониторинг и периодична оценка на изпълнението на Оперативната програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007 – 2013 г.”, за осигуряване на необходимите предпоставки за строг контрол и спазване на европейските норми и изисквания по отношение на вносните потребителски и хранителни стоки, за обвързване на Националната стратегия за развитие на образованието и на системата за повишаване на квалификацията със съответни мерки в Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” и т.н. Въз основа на приета позиция ИСС настоява за въвеждането на единен подход за цялостно решаване на проблема с регулативните режими в страната, за предприемане на спешни мерки за неутрализиране на очакваните отрицателни въздействия върху българския автомобилен транспорт, за разработване на система за обвързване нарастването на работната заплата с постиганите икономически резултати и т.н. Част от формулираните

препоръки и предложения намериха по-нататъшна реализация и развитие в следващи приети от съвета становища.

В становището **“Проблеми на селското стопанство при присъединяване на България към ЕС”** с докладчик **Петко Кръстев** на базата на задълбочен анализ съветът предлага две групи мерки, свързани със структурната реформа и повишаване на ефективността и конкурентоспособността на селскостопанското производство, от една страна, и създаване на условия за пълно прилагане на Общата селскостопанска политика в условията на членство в ЕС – от друга страна. В становището съветът настоява за спешно усъвършенстване на регулиращото поземлените отношения законодателство с цел решаване на проблемите за правото, условията и размера на наследяване, оземляване, ползване и собственост на земеделска земя и преустановяване на раздробяването на земята. Предлага се разработването на отделни програми за развитието на новите направления в земеделското производство – биологично производство, производство на биогорива и др. ИСС настоява и за разработване на целеви програми по отношение на дейностите, подпомагащи земеделското производство – хидромелиорации, растителна и агрохимия и ветеринарно дело. Единодушно съветът изисква своевременното и окончателно изграждане на разплащателната агенция и интегрираната система за администрация и контрол, както и изпълнението на всички мерки, свързани с ветеринарните и здравните въпроси. В становището ИСС изразява своята тревога от раздробеността на земеделската земя в България и засилващата се през последните години тенденция за намаляване на средната площ на един земеделски имот, което превръща преобладаващата част от земеделските производители в неконкурентоспособни в условията на членство в ЕС. ИСС обръща сериозно внимание и на състоянието на българското животновъдство, тъй като страната не осигурява необходимите суровини за месопреработвателната и млекопреработвателната индустрия и се разчита на внос на евтини и нискокачествени суровини, което може да застраши възможността за износ и здравето на българските граждани. С особено безпокойство се извежда констатацията за едностранчивото развитие на българското земеделие, което е типично за развиващите се страни и не позволява използването на природните дадености и богатства на страната. ИСС счита, че само покриването на изискванията на Общата селскостопанска политика няма да реши основните проблеми на земеделието в страната и затова е необходимо провеждането на активна държавна политика за решаване на структурните проблеми на българското земеделие и повишаване на неговата производителност и конкурентоспособност.

Становището **“Неформалната икономика и мерки за ограничаването ѝ”** с докладчик **Владимир Бояджиев** е разработено и прието на базата на широк кръг консултации и получени мнения и предложения от неправителствени организации, научни институции, Агенцията за икономически анализи и прогнози, Националния статистически институт и социалните партньори. В становището ИСС изразява своята позиция, че намаляването на дела на неформалната икономика е един много сериозен източник за икономически растеж. Въз основа на приетия задълбочен анализ на обхвата, причините и предпоставките за неформалната икономика в страната съветът единодушно изразява своето безпокойство от фактите, че само 6 от 10 работници в страната са осигурени върху получаваните от тях реални заплати и че 3-ма от всеки 10 работещи въобще не са осигурявани социално и здравно. ИСС алармира държавните институции и обществото за специално внимание и мерки в сектора на строителството и услугите, където почти 30% от работещите са без трудови договори. Съветът извежда в становището 14 мерки и препоръки за ограничаване на неформалната икономика. Настоява се за разработване на програма за борба с неформалната икономика и осигуряване на по-добра координация между органите за противодействие на нелоялната конкуренция. Други мерки са свързани с по-голяма прозрачност на публичните финанси и особено на разходната политика по бюджета. Препоръчва се намаляване на данъците с размери, които са равни на разходите по тяхното укриване. ИСС предлага при провеждането на по-нататъшните реформи в социално-осигурителната система да се създават реални възможности и мотивация за натиск от страна на осигурените лица по отношение на неплащане на осигурителни вноски от работодателите.

Становището по **“Проект за Национална здравна стратегия 2007-2012 г. на Министерството на здравеопазването (анализ, оценка, препоръки)”** с докладчик **д-р Желязко Христов** е разработено в резултат на самосезиране на съвета по проектодокумента. При разработването на становището са отчетени мненията и позициите на сдруженията и съюзите в областта на здравеопазването и фармацевцията, на научно-изследователски звена по здравеопазване, на социалните партньори и на водещи експерти. С пълен консенсус ИСС одобри както изключително задълбочения анализ и оценка на проекта на здравна стратегия, така и конкретните 16 предложения за по-нататъшно подобряване на този стратегически документ. В становището съветът настоява за създаване на партньорска експертна група от всички заинтересовани страни с цел преработване на проекта и превръщането му в “документ на съгласието”. В своите предложения съветът настоява да се задълбочи анализът на състоянието на здравната система в България и на тази база да се

изведат по-ясни цели за промени в политиката и мерки за здравеопазване; да се допълни и стратегията с основните принципи на здравеопазването и социалната интеграция в ЕС; да се развият по-ясно принципите и характерът на финансирането на здравната система; да се разшири договорното начало и т.н. Становището по здравната стратегия получи много висока оценка от страна на съответните заинтересовани институции. Доказателство за това е, че в работната група по разработване на проекта за стратегия бяха включени представители на ИСС и бяха приети 15 от 16-те предложения от становището.

Становището **“Политиката на доходите – основно средство за подобряване качеството на живот и фактор за намаляване на бедността в България”** с докладчик **Пламен Димитров** представя един изключително сериозен анализ на съществуващата политика по доходите и една цялостна система от взаимнообвързани мерки и предложения с цел посрещане на предстоящите предизвикателства във връзка с членството на България в ЕС. ИСС отново поставя въпроса за необходимостта от създаване на условия и механизми за по-тясно обвързване на трудовите доходи с икономическите резултати. Чрез постигнат консенсус при гласуване на становището за първи път представените в съвета организации постигнаха съгласие договореният минимален индекс за годишно нарастване на работната заплата да бъде обвързан с фактическата инфлация за предходната година и с производителността на труда, отчетена като брутна добавена стойност на едно заето лице също от предходната година. Този постигнат резултат ще бъде използван като основен принцип в преговорите за повишаване на работните заплати през 2007 година. В становището, също за първи път, социалните партньори единодушно приеха констатация за изоставане на темпа на нарастване на реалната работна заплата спрямо реалната производителност на труда в страната за периода 2000-2005 г. Одобрените в становището констатации, както и предложените насоки и механизми, представляват ефективна предпоставка и основа за подобряване политиката на доходите в страната. Становището има за цел също така да предизвика широк обществен дебат, както и ефективен диалог по ключови за обществото проблеми с институциите на държавната власт.

Становището **“Проблеми на пенсионната система в България”** с докладчик **Димитър Манолов** представя съгласуваната позиция на членовете на ИСС във връзка с предпоставките, съдържанието, проблемите, очакванията и бъдещето на пенсионната система в България. За първи път системно представяни предложения и мерки за развитието на пенсионната система в България се основават на изключително задълбочен анализ на развитието на пенсионната система и на актюерски разчети, очертаващи нейното бъдеще в

средносрочна перспектива. В становището съветът изразява своето безпокойство от факта, че съгласно приложените актюерски разчети дефицитът в първия стълб на пенсионната система не може да бъде преодолян до 2050 година. Съветът констатира, че докато в европейските принципи за наблюдение на развитието на пенсионните системи водещ показател е адекватността на пенсията или доколко тя осигурява достоен живот на възрастните хора и отговаря на техните пенсионни права, в България водещ принцип по-скоро е финансовата стабилност на системата. ИСС изразява своето несъгласие с факта, че поради чести политически или финансови конюнктурни причини се нарушават основно принципи, заложи в модела на пенсионната система като например солидарността, достъпът до пенсионни права и т.н. ИСС алармира обществеността и държавните институции, че в бъдеще отговорността на поколенията ще нараства във връзка с финансирането на пенсионния фонд в резултат на негативното отражение на застаряването и емиграцията в общия баланс на пенсионната система. В становището се настоява принципите на пенсионната система да бъдат препотвърдени политически и финансово, за да се осигури дългосрочна стабилност на системата и пенсиите.

Становището **“Повишаване ефективността на съдебния механизъм при решаване на индивидуални трудови спорове”** с докладчик **Чавдар Христов** е разработено по собствена инициатива в резултат на единодушната оценка за необходимост от подобряване на съдебния механизъм за решаване на трудовите спорове. Становището констатира, че в редица случаи при спорове за незаконни уволнения продължителността на тяхното уреждане е от 2 до 5 или повече години, което създава изключителни проблеми както за засегнатите лица, така и за техните работодатели. Същевременно ИСС напомня, че от 2004 г. в Министерския съвет трябва да действа работна група за решаване на този обществен проблем, но досега няма резултати. Създаването на специализирани трудови съдилища е един от възможните варианти за решения, което предлага ИСС. В становището са представени и други варианти за по-бързо и ефикасно решаване на индивидуалните трудови спорове, което е определен приоритет в европейското законодателство и ще даде възможност България да развие правосъдната си система в съответствие с тези изисквания.

Всички разработени и приети становища от ИСС през 2006 г. имат за цел да изразят позицията и идеите за решения на организираното гражданско общество на най-наболелите икономически и социални проблеми на обществото. По същество през последните две години ИСС разработи и прие становища по голяма част от стратегическите икономически и социални проблеми на страната. Важно е обаче да се подчертае, че в становищата на ИСС са

отчетени и залегнали основни изисквания и принципи на европейското законодателство и практика и е изразена професионално активната позиция на представените в съвета организации за решаването на основните проблеми на страната. Не може да не се отбележи и фактът, че всички становища на ИСС са приети с пълен консенсус от членовете на съвета. По този начин ИСС се превръща в постоянно действаща институционална форма на гражданския диалог, която в дух на консенсус и равнопоставеност между отделните организации реализира европейските принципи и ценности за подходите и начините за постигане на решения по ключови проблеми.

СЪТРУДНИЧЕСТВО С ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И ДРУГИ СРОДНИ НАЦИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ

През 2006 г. международната дейност на ИСС бе насочена към подготовката на българския съвет за ефективно включване в системата на страните членки и равнопоставено участие в инициативите на ЕИСК. Изключително важно значение в това отношение има успешното приключване на дейността на СКК “ЕС – България”, който по оценките на ЕИСК е един от най-успешно функционирали комитети в новоприсъединилите се страни. Със своята дейност СКК “ЕС-България” бе не само предпоставка за създаването на българския ИСС като първи съвет в новите страни членки, създаден по образеца на ЕИСК, но и важна предпоставка за подготовка на бъдещите български членове на ЕИСК и тяхното ефективно включване в работата на Европейския комитет от 1 януари 2007 г.

През отчетната година ИСС активно участва в инициативите и дискусиите, организирани от ЕИСК по Лисабонската стратегия. От септември 2006 г. ИСС има своите постоянни представители в хоризонталната и вертикални групи по обновената Лисабонска стратегия и работи с останалите съвети на страните – членки на ЕС по проблемите на знанието и иновациите, бизнес-потенциал на малки и средни предприятия и на заетостта на приоритетни категории. На международна конференция в Будапеща, организирана от ЕИСК по прилагането на Лисабонската стратегия и приноса на националните икономически и социални съвети, бе дадена висока оценка за дейността на българския ИСС по този стратегически приоритет. Резултатите от работата на съвета и на представените в него социални партньори са включени в основния доклад на ЕИСК по приложението на Лисабонската стратегия. Проблемите на Европейския социален модел са второто тематично направление в дейността на ИСС с ЕИСК.

Резултат в това отношение е организирането и провеждането на международна конференция “Европейският социален модел и предизвикателства пред България” в София, която бе организирана съвместно с ЕИСК. В конференцията участваха представители на 9 страни, зам.-председателят на Министерския съвет и министър на външните работи Ивайло Калфин, министърът на труда и социалната политика Емилия Масларова, представители на граждански структури и научни организации. Провеждането на конференцията и резултатите от нея получиха висока оценка от представителите на ЕИСК като модел за свободен и ефективен диалог по ключов въпрос на обединена Европа. Международният форум прие заключителен документ за ролята на гражданския диалог и развитието на Европейския социален модел, който бе разпространен сред българските и европейските институции. В документа се казва, че дискусията по Европейския социален модел може да бъде тема за следващи международни срещи в София.

През отчетната година представители на ИСС участваха в различни международни прояви, организирани от ЕИСК, по проблемите на мобилността на труда, предизвикателствата пред демокрацията в обединена Европа, предизвикателства пред европейското общество и т.н.

През 2006 г. съветът бе представен като пълноправен участник в годишните срещи на председателите и главните секретари на икономическите и социални съвети на страните – членки на ЕС.

ИСС за втора поредна година участва в работата на форума “Европа – Средиземноморски регион”, който през 2006 г. насочи вниманието си върху проблемите на бедността, образованието и реализацията на младежите.

За втора поредна година ИСС е редовен член на Международната асоциация на икономическите и социални съвети и сродни институции, чийто основен приоритет през отчетната година бяха проблемите на заетостта, бедността и работата с подрастващото поколение.

През 2006 г. продължи установеното сътрудничество с Френския икономически и социален съвет, Румънския икономически и социален съвет, Икономическия и социален съвет на Люксембург, Националният съвет по икономика на Кралство Белгия. През отчетната година се реализираха успешни контакти и се положиха основите на бъдещо сътрудничество с ИСС на Малта и с ИСС на Португалия. Българският съвет бе домакин на делегация на Националният съвет по икономика на Кралство Белгия, което посещение бе осъществено със съдействието и подкрепата на посолството на Кралство Белгия в България. С посещение на делегация на ръководството на ИСС на Гърция в София се постави началото на бъдещото двустранно и многостранно регионално сътрудничество между институциите на социалния и

гражданския диалог в Югоизточна Европа. Представители на ИСС участваха в международната конференция на институциите на социалния диалог от Югоизточна Европа, организирана от ИСС на Гърция и ЕИСК в Солун. Важен резултат и признание за българския ИСС е подкрепеното лично от новия президент на ЕИСК г-н Димитрис Димитриадис предложение за организиране от българския ИСС на следващата среща на институциите на социалния и гражданския диалог от Югоизточна Европа в София. По време на посещението си в България двамата ръководители на ЕИСК – г-жа Зигмунд и г-н Вентурини, също подкрепиха идеята за организирането на регионална среща на икономическите и социални съвети и сродните организации от Югоизточна Европа в България. Не може да не се отбележи и фактът, че по време на посещението си в българския ИСС г-жа Зигмунд изрази мнение, че ИСС на България може да служи като пример за изграждане на подобни съвети в региона.

Като цяло през 2006 г. ИСС се утвърди като равностоен партньор на икономическите и социални съвети на страните членки и участва пълноценно в създадената от тях мрежа за обмен на информация и реализиране на различни инициативи. По-нататъшното сътрудничество с ЕИСК се реализира както на базата на общи инициативи, така и в двете приоритетни за ЕС области - Лисабонската стратегия и Европейския социален модел. Макар и за период на функциониране от три години дейността и практиката на българския ИСС представляват вече интерес за редица страни – членки на ЕС, на които тепърва предстои преструктуриране на модела на организация и функциониране на икономическите и социални съвети.

ОСНОВНИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ИСС

Независимо от постигнатите резултати в институционалното развитие и утвърждаване на ИСС в национален и международен план са налице няколко предизвикателства, които през настоящата година и в бъдеще ще имат решаващо значение за утвърждаването на ИСС като действащия “граждански парламент” в страната.

На първо място, са предизвикателствата, свързани с ролята и мястото на ИСС в условията на членство на България в ЕС. На базата на поставеното начало и постигнатите резултати ИСС трябва да намери много по-ключово място при изпълнението и особено при мониторинга на постигането на критериите от Лисабонската стратегия в страната. С основание може да се очаква и нарастващо значение на ИСС във връзка с гражданската позиция за изпълнение от страна на България на условията и изискванията за членство в ЕС, както и във връзка с

възникващите нови проблеми и предизвикателства пред гражданското общество.

На второ място, много сериозно стои въпросът за обратната връзка и реакция от страна на държавните институции по повод разработваните и приемани от ИСС становища. За съжаление през отчетната година не е налице предложение от страна на съответните компетентни държавни институции за разработване на становище от ИСС. Същевременно в своите становища през 2006 г. ИСС е приел с пълен консенсус над 120 предложения за решение на стратегически икономически и социални проблеми на страната. Независимо, че някои от тях са приети от съответни заинтересовани институции, то оценката за преобладаващата част от тези предложения и реакцията от страна на съответните държавни институции все още липсва. Не може още веднъж да не се отбележи, че всички становища и съдържащите се в тях предложения на ИСС са приети с пълен консенсус след много конструктивен, но и в редица случаи продължителен и не лек диалог, между организациите в съвета. В крайна сметка приетите актове на съвета съдържат в себе си не толкова леко постижимия граждански консенсус и заслужават много по-голямо внимание и диалог от страна на съответните заинтересовани държавни институции.

Третото предизвикателство пред ИСС е свързано с по-нататъшното нарастване на неговата роля в регионален аспект и превръщането му в модел на добри практики за другите съвети от региона.

И не на последно място е въпросът за приемане на второ четене от Народното събрание на измененията и допълненията на Закона за Икономическия и социален съвет.

Доц. Лалко Дулевски
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ
И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ